

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

2017-11-29

Diarienummer

551-7946-2017

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Remiss av Statens energimyndighets och Naturvårdsverkets rapport om kommunal tillstyrkan av vindkraft

Er ärendebeteckning: M2017/01633/Ee

Länsstyrelsens inställning

Länsstyrelsen Västerbotten avstyrker förslaget att kommunal tillstyrkan helt tas bort och anser att förslaget med tidig tillstyrkan med förtydligande om vad som ska ingå i detta, ska införas istället.

Skälen för länsstyrelsens inställning

Länsstyrelsen vill inledningsvis framhålla att förslaget om att effektivisera tillståndsprocessen bör värderas utifrån vilken betydelse det har för utbyggnadstakten av vindkraftverk och i förlängningen att nå miljöbalkens mål om en hållbar utveckling. Utredningen påpekar vid ett flertal tillfällen att det som påverkar utbyggnadstakten av vindkraft är framförallt andra faktorer än en effektivare tillståndsprocess. Som exempel nämns ekonomiska styrmedel, marknadsläget och teknikutveckling.

Länsstyrelsen Västerbotten tillhör de län som har en miljöprövningsdelegation (MPD) och har haft ett flertal vindkraftsprövningar. Vi är därför väl bekanta med och medvetna om de svårigheter som den kommunala tillstyrkan har medfört som prövningsmyndighet. Det handlar till exempel om att kommunen kan ta tid på sig att lämna besked om tillstyrkan och att MPD är den part som måste påminna om detta besked vilket skapar ett extra arbetsmoment i handläggningen och riskerar att ärendet drar ut på tiden. Vidare handlar det om att kommunens tillstyrkan ofta inte är "ren" utan innehåller villkor om t.ex. att man bara godtar vissa verk och viss höjd vilket istället hör hemma i rollen som remissmyndighet.

Mot ovan nämnda problem ska dock ställas bakgrunden till varför det kommunala vetot infördes, nämligen det kommunala planmonopolet att bestämma om mark- och vattenanvändningen inom kommunen, vilket tidigare säkerställdes genom krav på detaljplan och bygglov. Utredningen menar att kommunen kan styra denna mark- och vattenanvändning genom sina översiktsplaner. Arbetet med översiktsplaner är mycket omfattande och resurskrävande och för inlands- och fjällkommunerna – vilka ofta är aktuella

för just vindkraft - handlar det om ett fåtal personer som förutom detta även ska arbeta med andra frågor. I några av dessa kommuner har man därför gått tillsammans och tagit fram tematiska tillägg för översiktsplaner. Ett exempel är vindkraftplan för Södra Lappland, antagen 2010-06-14, vilken omfattar de till ytan stora kommunerna Dorotea, Vilhelmina och Åsele. Det har hänt mycket inom vindkraftsområdet sedan dessa planer antogs och trots att det finns krav på att översiktsplanen ska aktualitetsprövas är det länsstyrelsens erfarenhet att detta inte görs i behövlig omfattning pga. resursbrist. Vidare är länsstyrelsens erfarenhet att det inte är ovanligt att de ansökta vindkraftsetableringarna helt eller delvis av olika anledningar inte stämmer överens med de områden som ansetts som lämplig i översiktsplanen. Länsstyrelsen befävar därför att översiktsplanerna inte kommer att ha den aktualitet och ge den vägledning som är relevant vid vindkraftsprövning. Det är ett för trubbigt planeringsinstrument att användas i det enskilda fallet och kan inte anses bidra till förutsebarhet i tillräcklig omfattning, vilket förefaller vara en viktig parameter i det framlagda förslaget.

Länsstyrelsen menar också att det är uppenbart att kommunernas inflytande över markanvändningen i den aktuella enskilda etableringen kommer att minska för det fall tillstyrkan tas bort. Vi instämmer inte i utredningens slutsats att det kommunala självstyret genom översiktsplanering, talerätt och rollen som remissinstans inte kommer att inskränkas.

Länsstyrelsen förordar istället alternativet med tidig bindande tillstyrkan som en processförutsättning för ansökan och som blir bindande när ansökan kungörs. Det innebär att det kommunala inflytandet säkerställs med den fördelen att det är verksamhetsutövaren som får se till att ärendet är komplett och att det inte åvilar prövningsmyndigheten. Genom att samtidigt förtydliga vad tillstyrkan ska avse (t.ex. enbart plats och maximalt antal verk) blir det tydligt för kommunen hur man ska agera i denna roll till skillnad från remissrollen. Länsstyrelsen anser det mer motiverat och effektivt att kommunen ska lägga sina resurser på en kommunal tillstyrkan än att enbart i sin roll som remissmyndighet förhålla sig till ett alltför trubbigt planeringsinstrument i det enskilda fallet och i yttersta fall överklaga beslutet för att kunna påverka lokaliseringar av vindkraftsetableringar.

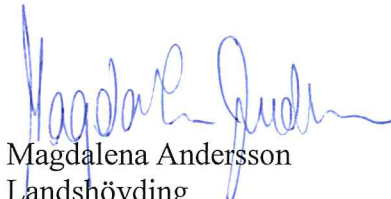
Länsstyrelsen anser inte att det förhållandet att vindkraftsprövningen kommer att skilja sig från övrig miljöfarlig prövning är ett tungt argument för att tillstyrkan ska slopas. Det finns ett syfte till varför det infördes, och förutsättningarna i det avseendet har inte förändrats. Dessutom har de övriga miljöfarliga verksamheterna inte sällan sin markanvändning bestämd genom detaljplan och/eller bygglov. Det kommer alltså vara en skillnad hur som helst där kommunens inflytande kommer att vara mindre i vindkraftsärendena. Utredningen menar att det inte är något problem eftersom vindkraft ofta lokaliseras till glesbygdsområden där lokaliseringen av vindkraftverk inte är lämplig att styra med detaljplan och att miljöbalksprövningen i princip hanterar samma frågor som bygglov. Länsstyrelsen håller med i den bedömningen och just därför är det bättre med det kommunala vetot.

2017-11-29

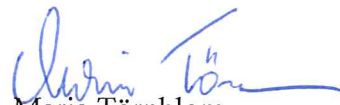
Diarienummer

551-7946-2017

Länsstyrelsen menar också att den omständigheten att tillstyrkan kan överklagas inte ska ha någon större betydelse vid valet mellan tillstyrkan eller inte. Det är fråga om en formell prövning utifrån särskilt angivna grunder och genom att förtydliga att besluten alltid ska tas av kommunfullmäktige slipper man en av de osäkerhetsfaktorerna.

Magdalena Andersson
Landshövding

Maria Törnblom
Länsjurist och ordförande vid
miljöprövningsdelegationen

I beredningen av yttrandet har även deltagit länsarkitekt Peder Seidegård och miljöhandläggare och sakkunnig vid miljöprövningsdelegationen Åsa Engman Ölund.

Kopia till:
m.remisser-energi@regeringskansliet.se